

pride vendarle do domače hiše. Bog ve, kako je zdaj le mamici, ali ji je kaj odleglo, ali ji je še hujše?

Ko odpre vrata in stopi v sobo, pogleda ga bolnica, nasmehlja se, kakor bi hotela reči: „No, si vendar prišel, samo tebe sem še čakala!“ Hoče mu seči v roko, a preslaba je: roka ji omahne, stresne se in z vzdihom: „Jezus! Marija!“ izdihne.

„Mati!“ zavpije Vidrih in se zgrudi ob postelji.

* * *

Lep zimski dan je danes. Nebo je jasno kot ribje oko, in solnce sveti tako gorko, da se topi sneg po strehah in prisojnih krajih.

Dolga vrsta pogrebcev gre za belo pobarvano krsto in moli za dušo umrlega. Ko pridejo na pokopališče, polože nosači krsto v jamo, izkopano poleg svežega groba, duhovnik odmoli pogrebne molitve, in ne dolgo potem pokrije krsto črna prst. Pokopali so vojaka Josipa Vidriha. Ko je obležal na poti domov v snegu, se je prehladil, in vročinska bolezen ga je spravila v prezgodnji grob.

„Sedaj počiva“, reko po pogrebu gospod župnik zbranim pogrebcom, „ob strani svoje matere, ki jo je toli srčno ljubil. Smrt ju je ločila, smrt ju je zopet združila.“

Pri divjem možu.

(Pravljica. — Zapisal Slavko Slavič.)

Nekoč je živel oče, ki je imel tri sinove. Živel so daleč v samotnem gozdu in so ogljarili. Toda to delo jim ni dalo toliko zaslužka, da bi imeli za vsakdanje potrebe. Zato reče oče nekega dne sinovom: „Zrastli ste, otroci moji! Pojdite po svetu iskat sreče. Doma, kakor vidite, ne morete več živeti. Kadar se naučite, kako se lažje živi, pa pridite nazaj na dom. Posebno vidva, starejša, glejta, da se bosta naučila kaj novega.“ In bratje so odšli v svet. Oče je

navezal vsem trem v potne torbice enako mero hrane, da bi imeli za nekaj dni. Starejša brata pa sta se prve dni gostila, da je bilo veselje! Kar jima je pa ostalo, sta vrgla v stran, namesto da bi prihranila za prihodnje dni. Najmlajši pa je pobiral ostanke in se dva dni z njimi preživil. Starejša brata sta se mu posmehovala, toda mlajši je modro molčal.

Tretji dan pridejo v prostran gozd. Dva dni že niso srečali žive duše. Sedaj se niso več nadejali, da pridejo do živih ljudi. Gotovo bi bili že tretji dan onemogli, da ni imel najmlajši brat v torbici še vse hrane, ki jo je prinesel z doma. Prijazno da vsakemu bratu svoj delež. Starejša dva sta uvidela, da mlajši ni tako kratke pameti, kot sta mislila.

Ko použijejo zadnjo hrano, začno premišljevat, kaj naj store. Najstarejši nasvetuje, naj bi eden splezal na najvišje drevo in pogledal okrog, če bi bilo videti kje kako koč, da bi vsaj prenočili v nji. Najstarejši zleze na drevo in ugleda v dalji luč. „Tam morajo biti ljudje. Jaz grem proti luči, vidva pa me počakajta, dokler ne pridem nazaj.“ Pa gre iskat luči.

Dolgo časa je hodil po grmovju, a našel ni nič. Slednjič vendar zagleda v dolinici ogenj, pri njem pa velikanskega moža, ki je pekel na vilah polovico vola. Mladenič gre bliže in bliže. Ko ga velikan zagleda, mladenič izpregovori: „Daj mi malo jesti in piti, dobri mož! Hvaležen ti bom in pomagal ti bom, če mi bo le mogoče!“

„Ne potrebujem tvoje pomoči“, odgovori velikan, ki je bil divji mož. „Dobiš pa karkoli želiš, če mi rešiš to uganko: Nikdar ni bilo, nikoli ne bo, pa tudi biti ne more.“ Mladenič premišlja, a ne more odgovoriti.

„Sedaj si v mojih rokah“, reče divji mož, ga pograbi, zviije v klopčič, nese k ognju in sede nanj. Mladenič ga prosi, naj ga izpusti, da gre k bratoma, ki ga gotovo že težko čakata. Toda divji mož se zasmije in ne reče nič.

Ostala brata sta že težko čakala najstarejšega. Mislila sta, da se je izgubil v gozdu. Zato gre drugi brat v isto smer, kamor je odšel prvi, najmlajši pa počaka pri drevesu, kjer so se zmenili, da se snidejo.

Ko tudi družega ni bilo naza, začne najmlajšega skrbeti. Nekaj časa še čaka, potem pa jo pogumno udari za njima. Tudi on pride do divjega moža, ki je še vedno pekel vola. Divji mož mu reče: „Aha! Gotovo sta ta dva tvoja bratca! Ako mi tudi ti ne rešiš uganke, te doleti ista kazen.“ Divji mož mu pove uganko, ki je spravila njegova brata v nesrečo.

Najmlajši brat pa ne pomišlja dolgo, ampak reče: „Moj oče ima čebele. Lansko leto so bile tako pridne, da so nam nanosile do jeseni toliko medu, kot še nikdar. Med smo nalagali s senenimi vilami na vozove za seno in v vsak voz smo napregli po štiri pare konj in štiri pare volov, pa še ni šlo nikamor. Potem smo napregli pred vsak voz enega debelega komarja in suho muho, pa je šlo.“

„Ti si pameten človek“, reče divji mož. „S to uganko si rešil sebe. A če mi poveš še eno tako, izpustim še tvoja brata.“

Mladenič malo premišlja in reče: „Bil sem pri vojakih. Nekoč smo hodili po prostranem polju. Bilo je strašno vroče, a vode nismo mogli najti. Pridemo do studenca, ki je tekel ves čas v tako globoki zajedi, da nismo mogli do vode. Posod nismo imeli. Vsi premišljujemo, kaj naj storimo. Tedaj pade meni v glavo, da imam na glavi črepinjo, s katero bi lahko zajel vodo. Hitro jo vzamem z glave in pijem. Vsi tovariši pohvalijo mojo bistrornost in store isto. Nenadoma pa pride povelje, da moramo hitro naprej. Ko pridemo že precej daleč od studenca, se nenadoma spomnim, da sem pozabil tam črepinjo. Hitro dobim dovoljenje, da jo grem iskat. A kako se začudim, ko jo dobim in vidim, da ima že sraka v njej mladiče.“

Divjemu možu je bila ta rešitev všeč in izpolnil je mladeniču obljubo. Izpustil je oba ujetnika, dal vsem trem jesti in piti, ter jim dal še nekaj na pot.

Nato so šli naprej za srečo — bogvedi kam.

